II

(Icke-lagstiftningsakter)

BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 2 december 2009

om det statliga stöd C 39/08 (f.d. N 148/08) som Rumänien planerar att genomföra till förmån för utbildning vid Ford Craiova

[delgivet med nr K(2009) 9350]

(Endast den rumänska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2010/357/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ([1]), och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 1 april 2008 anmälde Rumänien ett individuellt utbildningsstöd för särskilda ändamål till ett belopp av 57 miljoner euro till förmån för biltillverkaren Ford Romania SA i Craiova.

(2) Genom en skrivelse av den 10 september 2008 underrättade kommissionen Rumänien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget (nu artikel 108.2 i EUF-fördraget) ([2]) avseende detta stöd och uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter ([3]).

(3) Rumänien lämnade synpunkter i en skrivelse av den 7 november 2008. Den 18–19 november 2008 träffade kommissionen de rumänska myndigheterna och företrädare för Ford i anläggningen i Craiova.

(4) Genom en skrivelse av den 26 november 2008 godtog kommissionen stödmottagarens begäran om förlängning av tidsfristen för att lämna synpunkter. Ford lämnade synpunkter i en skrivelse av den 18 december 2008. Dessa synpunkter översändes till Rumänien genom en skrivelse av den 9 mars 2009.

(5) Kommissionen begärde ytterligare information genom skrivelser av den 6 mars 2009 och den 23 juni 2009. De rumänska myndigheterna svarade den 2 april 2009 respektive den 22 juli 2009.

(6) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från övriga berörda parter.

([1]) EUT C 270, 25.10.2008, s. 29.

([2]) Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget ersatts av artikel 107 respektive 108 i EUF-fördraget. Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut ska hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget där så är lämpligt förstås som hänvisningar till artikel 87 respektive 88 i EG-fördraget.

([3]) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, se fotnot 1.

2. BESKRIVNING AV PROJEKTET

Stödmottagare

(7) Stödmottagaren är Ford Romania SA, en del av Ford Motor Company, som den 12 september 2007 köpte den bilfabrik och affärsverksamhet som tidigare drivits i Craiova av SC Automobile Craiova SA och SC Daewoo Automobile SA av den rumänska privatiseringsmyndigheten AVAS (nedan kallad *Ford Craiova*).

(8) I sitt beslut av den 27 februari 2008 konstaterade kommissionen att privatiseringsavtalet innefattade otillåtet stöd och föreskrev att 27 miljoner euro skulle återkrävas ([4]). Beloppet återbetalades med ränta den 27 juni 2008.

(9) Ford köpte bilfabriken i Craiova för att från 2009 börja tillverka två nya fordonstyper (B-MAV, en liten multifunktionell modell, och ISV, ett lätt fordon som lämpar sig för varu- och/eller persontransport), och från 2011 en ny generation koldioxidsnåla motorer. För detta projekt krävs två nya produktionslinjer för en beräknad total investeringskostnad på 675 miljoner euro. Enligt privatiseringsavtalet har Ford åtagit sig att bibehålla den nuvarande personalstyrkan på 3 900 och skapa nya arbetstillfällen så att man vid utgången av 2012 har 9 000 anställda.

(10) Anläggningen i Craiova ligger i en missgynnad region som är berättigad till stöd enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget. Genom sitt beslut av den 30 april 2008 godkände kommissionen 143 miljoner euro i regionalstöd till Ford Craiova, vilket motsvarar den högsta tillåtna stödnivån för ett investeringsprojekt av denna storlek i en region som är berättigad till en högsta basstödnivå på 50 % av de stödberättigande investeringskostnaderna ([5]).

Utbildningsprojektet

(11) Det anmälda stödet avser ett omfattande femårigt utbildningsprogram som Ford tänker erbjuda både den befintliga personalstyrkan (3 900) och framtida anställda vid bilfabriken i Craiova, upp till totalt 9 000 anställda. Utbildningsprogrammet beräknas kosta sammanlagt 185,5 miljoner euro ([6]), varav Ford kommer att bidra med 128,5 miljoner euro och 57 miljoner euro kommer att tillhandahållas av Rumänien i form av utbildningsstöd.

(12) Utbildningsprogrammet har en tvådimensionell struktur.

(13) I den vertikala dimensionen består programmet av flera skikt. Det första skiktet utgörs av utbildning som krävs enligt EU-lagstiftning eller rumänsk lagstiftning och/eller är nödvändig för en effektiv drift av anläggningen; detta skulle kunna definieras som ”företagsspecifik utbildning”. Detta utbildningsskikt berättigar inte till stöd. Den beräknade kostnaden på omkring 29,7 miljoner euro bärs i sin helhet av Ford. De övriga skikten utgörs av utbildning som endast delvis skulle erbjudas i avsaknad av stöd (upp till 40 % av hela kursinnehållet), utbildning som inte skulle erbjudas över huvud taget i avsaknad av stöd samt utbildning med anknytning till valet av personalkategorier.

(14) I den horisontella dimensionen erbjuds inom programmet 269 kurser i fyra huvudsakliga ämnen/block:

— Säkerhet: 79 kurser som syftar till att utveckla en säkerhetskultur på arbetsplatsen. Dessa kurser är indelade i fyra huvudsakliga underämnen: grundläggande säkerhet på arbetsplatsen; säker användning av maskiner och personlig skyddsutrustning; fotgängarsäkerhet; identifiering och förebyggande av risker. Varje kurs består av en inledning som följs av fördjupad beteendeutbildning. Av de 79 kurserna inom detta block riktar sig 61 till både industriarbetare och personal i ledande ställning, medan 18 kurser riktar sig till endast den senare personalkategorin.

Utbildning som företaget måste tillhandahålla för att uppfylla företagets interna säkerhetsnormer eller för att rätta sig efter krav som följer av europeiska eller rumänska säkerhetsföreskrifter anses inte berättiga till stöd ([7]). De stödberättigande kostnaderna för detta block uppgår till 17,57 miljoner euro, för vilka stöd på upp till 8,43 miljoner euro kan begäras.

([4]) Kommissionens beslut 2008/717/EG av den 27 februari 2008 om statligt stöd C 46/07 (ex NN 59/07) som Rumänien har beviljat företaget Automobile Craiova (tidigare Daewoo Romania) (EUT L 239, 6.9.2008, s. 12). Kommissionen konstaterade att priset för privatiseringen sänkts i utbyte mot Fords åtaganden att bibehålla den befintliga personalstyrkan (3 900) och skapa sammanlagt 9 000 nya arbetstillfällen till 2012 samt vid utgången av 2012 uppnå en produktionsnivå på 200 000 fordon per år. Enligt kommissionens beslut skulle 27 miljoner euro återkrävas, vilket motsvarade skillnaden mellan tillgångarnas nettovärde och uppköpspriset. Som en del av privatiseringsavtalet hade den rumänska regeringen den 7 november 2007 undertecknat en bindande utfästelse om ett åtagande att ge Ford regionalstöd på sammanlagt 156 miljoner euro och utbildningsstöd på sammanlagt 57 miljoner euro i samband med Craiova-projektet.

([5]) Kommissionens beslut av den 30 april 2008 om statligt stöd N 767/2007, Regionalt investeringsstöd till Ford Craiova (EUT C 238, 17.9.2008, s. 4).

([6]) Enligt uppgift från stödmottagaren den 18 december 2008.

([7]) Följande kurser: arbetsmiljöintroduktion för tillverkning; utbildning i säkert tillträde till arbetsstationen; produktionsavbrott för ECPL-genomgång; produktionsavbrott för genomgång av ECPL för tillverkning; arbetsmiljöintroduktion för kontorsanställda; anläggningsintroduktion för besökare och underleverantörer; åtgärdsplan för miljövänlig energi; MATS-systemet och datahantering för miljöfarligt material; riskevaluerare; introduktion för inhägnade områden eller byggarbetsplatser; brandriskbedömning och brandsäkerhet; produktionsavbrott för säkerhetsgenomgång – rättsliga krav (två gånger per år); produktionsavbrott för säkerhetsgenomgång – fotgängarsäkerhet (två gånger per år); arbetsmiljö för chefer och arbetsmiljökommittén; första hjälpen.

— Grundläggande färdigheter: 59 kurser som syftar till att främja de anställdas personliga utveckling genom att ge dem färdigheter av generellt värde. Kurserna är indelade i följande underämnen: rumänska för utlandsstationerade arbetstagare; ledarskap för arbetsledare/förmän; Outlook och grundläggande it-färdigheter; engelska för den lokala personalstyrkan; läs-, skriv- och räknefärdigheter; grundläggande ledarskap för anställda på alla nivåer; it-fördjupning; skräddarsydd fördjupning för utvalda anställda som kan tjäna som förebilder. 14 av kurserna riktar sig till både industriarbetare och personal i ledande ställning ([8]), medan 45 kurser riktar sig till endast den senare personalkategorin.

Den beräknade kostnaden för de kurser som inte anses berättiga till stöd kommer i sin helhet att bäras av Ford ([9]). De stödberättigande kostnaderna för detta block uppgår till 93,13 miljoner euro, för vilka stöd på upp till 46,56 miljoner euro kan begäras. Kurserna i läs-, skriv- och räknefärdigheter, som kommer att ges till både industriarbetare och personal i ledande ställning, beräknas kosta omkring 22,5 miljoner euro per kurs.

— Fundamentala företags- och affärsvillkor: 73 kurser som syftar till att hålla personalstyrkan uppdaterad i europeiska och globala affärsmetoder. En del av kurserna i detta block, 20 stycken ([10]), riktar sig till både industriarbetare och personal i ledande ställning (gruppledare, arbetsledare, specialistpersonal och chefer). Övriga kurser riktar sig endast till de senare yrkeskategorierna. Tre utbildningsområden inom detta block – Ford-specifika it-system, Fords affärsprocesser och Fords interna kontrollprocesser – innefattar kurser som är nödvändiga för en effektiv drift av anläggningen och därför inte berättigar till stöd. Övriga kurser betraktas som frivilliga eller kompletterande, och syftet är att höja de anställdas erfarenhets- och kompetensnivå. Dessa kompletterande utbildningsområden innefattar allmänna ämnen som projektledning, funktionell expertis (personal, inköp, finans), Sex Sigma (kvalitetsförbättring), kompletterande skräddarsydd utbildning för utvalda anställda som kan tjäna som förebilder.

De totala stödberättigande kostnaderna för detta utbildningsblock beräknas till omkring 8 miljoner euro, varav Ford kommer att bidra med 4 miljoner euro och resterande 4 miljoner euro kommer att tillhandahållas som stöd. Kostnaderna för den företagsspecifika utbildningen inom detta block bärs helt av företaget ([11]).

— Industriella och tekniska färdigheter: 58 kurser som syftar till att tillsammans ge en industriell kompetensnivå som går utöver vad som är nödvändigt för arbetet och göra det möjligt för anställda att hantera utmaningarna i samband med användning av ny teknik i den allmänna tillverkningsmiljön. Två av kurserna, motormontering och tillverkningssimulering, är företagsspecifika och berättigar därför inte till stöd. Övriga kurser betecknas som kompletterande eller frivillig utbildning och omfattar olika ämnen under de övergripande temana elektriska/mekaniska yrken och fördjupning i underhåll. De flesta kurser i detta block riktar sig till både industriarbetare och personal i ledande ställning ([12]).

De totala stödberättigande kostnaderna för detta utbildningsblock beräknas till omkring 39,1 miljoner euro, varav Ford kommer att stå för 18,9 miljoner och omkring 18,2 miljoner kan begäras som stöd.

(15) Den företagsspecifika delen av utbildningsprogrammet, som i sin helhet kommer att finansieras av Ford, beräknas kosta 29,73 miljoner euro ([13]). För den kompletterande utbildning som uppges berättiga till stöd visas i tabellen nedan de stödberättigande kostnadernas fördelning mellan utbildningsprogrammens block och Fords eget bidrag (i miljoner euro).

([8]) Följande kurser: arbetslagens roll vid fastställande av mål och genomförande av policyer; kontinuerlig förbättring; PC-introduktion med MS Windows XP; grunder i MS Excel; grunder i MS Word 2003; färdigheter i teambyggande; att skapa framgång genom att värdera olikheter – mångfald och värdighet i arbetet; utbildning för utbildaren; effektiva arbetslagsmöten; läs- och skrivfärdigheter; affärsmatematik; introduktion till styrkort; utbildning i engelska; ledarskapsutbildning för produktspecialister.

([9]) Följande kurser: utbildning i uppgiftskort; introduktion till styrkort; strategier, mål och resultatindikatorer.

([10]) Till exempel följande: tillverkningsprinciper; grundorsaksanalys (5 varför); metoder för visuell fabrik; felsäkring; felidentifiering och åtgärder; kontinuerlig förbättring; kvalitetsöversikt; statistisk processtyrning; principer för affärsuppträdande; tillverkningssystem etc.

([11]) Avser följande företagsspecifika kurser: processtyrning från arbetsstationen; hantering och lagring av dokument; användning av statistisk processtyrning vid Ford; affärsuppträdande vid Ford; intern kontroll vid Ford; Fords driftssystem för tillverkning; utbildning i Captura; internredovisning vid Ford; affärsbokföring och skatteförfaranden vid Ford; Fords processer för räkenskapsanalys; Fords inköpsprocesser; Fords personalprocesser; inköps- och ordersystem; kontroll av rekvisitioner och godkännanden; upphandlings- och rekvisitionssystem för inköpare; webbaserad orderbearbetning utanför produktionen (SNOOPE); val av avropsavtal.

([12]) Utom två medicinska kurser – återupplivning och behandling vid elektrisk stöt samt medicinsk fortsättningskurs.

([13]) Nominellt värde.

	Säkerhet	Grundläggande färdigheter	Fundamentala företags- och affärsvillkor	Industriella och tekniska färdigheter	Totalt
Stödberättigande kostnader för allmän utbildning	16,17	93,13	7,94	36,67	153,91
Stödberättigande kostnader försärskild utbildning	1,49	—	0,16	0,24	1,89
Allmänt utbildningsstöd	8,08	46,56	3,97	18,33	76,94
Särskilt utbildningsstöd	0,37	—	0,03	0,06	0,46
Totalt stöd	8,45	46,56	4,00	18,39	77,44
Fords bidrag	9,2	46,56	4,08	18,50	78,39

Beloppen för det totala stödet och Fords bidrag enligt ovan anges i nominella värden. Rumänien och Ford betonar att företaget beslutat att sätta ett tak för det totala stödet på 57 miljoner euro. Skillnaden mellan det totala stöd som programmet skulle berättiga till och det begärda beloppet på 57 miljoner euro står företaget för som sitt eget bidrag, som därmed ökar till 98,8 miljoner euro.

(16) Det sammanlagda antalet utbildningsdagar inom den företagsspecifika delen av programmet, som inte berättigar till stöd, är omkring 200 000 under en femårsperiod, och det sammanlagda antalet utbildningsdagar inom den stödberättigande delen av programmet är uppskattningsvis 800 000 under en femårsperiod. Det betyder att de 9 000 anställda i genomsnitt bör få omkring 111 utbildningsdagar totalt per person, som ska fördelas över en femårsperiod. Rumänien och Ford har också lämnat uppgifter som visar att de flesta av de lärare som medverkar i programmet (upp till 90 %) kommer att rekryteras från externa specialiserade utbildningscenter och att en stor del av utbildningen kommer att ges utanför fabriken (se i detta avseende även skäl 18, där de stödberättigande resekostnaderna för både deltagare och lärare anges).

(17) Kostnaderna för utbildningsprogrammet beräknades med utgångspunkt i liknande kostnader som Ford haft för utbildning vid anläggningen i Dagenham (Storbritannien), justerade med hänsyn till kostnadsnivåerna i Rumänien och grundade på preliminära prognoser (uppgifter för 2008 justerade för förväntad inflation för de följande åren). På så sätt beräknades följande kostnader per utbildningsdag och deltagare (exklusive deltagarnas löner):

Kategorier av stödberättigande kostnader	Allmän utbildning	Särskild utbildning
Vägledning och rådgivning	[…] (*) euro	[…] euro
Lärararvode (2 dagar)	[…] euro	[…] euro
Resekostnader för lärare	[…] euro	[…] euro
Resekostnader för deltagare	[…] euro	[…] euro
Avskrivning av hjälpmedel och utrustning	[…] euro	[…] euro
Hyra för/avskrivning av utbildningslokaler	[…] euro	[…] euro
Utbildningsmaterial	[…] euro	[…] euro
Totalt	181,00 euro	265,00 euro

(*) Affärshemlighet.

(18) De stödberättigande kostnader som uppgetts för detta program (som omfattar totalt 9 000 anställda och ska pågå i fyra år) anges nedan (nominella värden, i miljoner euro):

	Stöd för allmän utbildning	Stöd för särskild utbildning	Totalt
Kostnader för lärare	[45–50]	[0,5–1,0]	[45–50]
Resekostnader för lärare	[10–15]	[0–0,5]	[10–15]
Resekostnader för deltagare	[0–5]	[0–0,5]	[-0-5]
Övriga kostnader art. 4.7 c	[10–15]	[0–0,5]	[10–15]
Avskrivningar	[0–5]	[0–0,5]	[0–5]
Utbildningslokaler	[5–10]	[0–0,5]	[5–10]
Vägledning och rådgivning	[25–30]	[0–0,5]	[25–30]
Kostnader för interna lärare	[0–5]	[0–0,5]	[0–5]
Lönekompensation för deltagare	[40–45]	[0–0,5]	[40–45]
Stödberättigande kostnader exklusive lönekompensation	[110–115]	[1–2]	[115–120]
Högsta stöd	76,96	0,47	77,44
Fords bidrag	76,96	1,42	78,39

Stödet

(19) Stödet består av ett direkt bidrag till Ford Craiova på 57 miljoner euro för en femårsperiod. Det föreslagna stödet avser ett utbildningsprojekt som beräknas kosta totalt 185,5 miljoner euro (nominellt värde), varav 155,8 miljoner euro anses berättiga till utbildningsstöd. Större delen av den stödberättigande kostnaden, 153,93 miljoner euro, avser allmän utbildning. Endast 1,88 miljoner euro av de stödberättigande kostnaderna avser särskild utbildning. För detta projekt har Rumänien tillämpat en stödnivå på 50 % för allmänna utbildningsåtgärder och 25 % för särskilda utbildningsåtgärder. Projektet berättigar därmed till 76,96 miljoner euro i stöd till allmän utbildning och 0,47 miljoner euro i stöd till särskild utbildning – sammanlagt 77,44 miljoner euro i stöd. Stödmottagaren har dock valt att begränsa det statliga stödet till 57 miljoner euro (se även skäl 15).

(20) Rumänien vidhåller att det inte går att i förväg göra en realistisk uppskattning av de exakta kostnaderna per kurs för ett program som planeras pågå i fem år, och stödmottagaren måste därför medges en viss flexibilitet att omfördela stödet mellan olika stödberättigande kostnader, om de faktiska kostnaderna skulle avvika från de beräknade standardkostnaderna. Tack vare denna flexibilitet bör stödmottagaren kunna optimera utbildningsprogrammet medan det pågår, samtidigt som utbildningens omfattning, det totala stödbeloppet och stödnivåerna ändå respekteras.

(21) Rumänien föreslog också i de synpunkter som lämnades i juli 2009 att stödet skulle betalas ut till stödmottagaren i förskott, med intervaller som skulle bestämmas i samråd med stödmottagaren (t.ex. kvartalsvis) och baserat på uppgivna standardkostnader. De faktiska kostnaderna under varje räkenskapsår skulle sedan göras till föremål för revision av stödmottagarens internrevisorer, och stödutbetalningarna skulle varje år justeras till de tillämpliga stödnivåerna. Reglerna och villkoren för utbetalningen av stödet skulle anges i en särskild rumänsk rättsakt.

3. BESLUT OM ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET ENLIGT ARTIKEL 82.2 I EG-FÖRDRAGET

(22) I beslutet om att inleda den formella granskningen av den 10 september 2008 uttryckte kommissionen tvivel kring följande aspekter: stödets berättigande, stödets stimulanseffekt/nödvändighet, kumulering av regionalstöd och utbildningsstöd samt överensstämmelse med den så kallade Deggendorfprincipen (alla dessa frågor diskuteras nedan).

Stimulanseffekt/nödvändighet

(23) Framför allt följande frågor togs upp av kommissionen: i) om inte en del av den utbildning som uppgetts berättiga till stöd skulle behöva tillhandahållas av Ford under alla omständigheter, åtminstone för den befintliga personalstyrkan, för att möjliggöra drift av en fabrik där den senaste tillverkningstekniken införs, och ii) om inte företaget enligt europeiska och/eller rumänska säkerhetsföreskrifter i själva verket var skyldigt att tillhandahålla delar av den utbildning som erbjöds inom säkerhetsblocket. I så fall skulle stödet inte vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget, eftersom det skulle subventionera utbildning som skulle genomföras under alla omständigheter och alltså inte skulle ”underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter”.

Berättigande

(24) Kommissionen ifrågasatte huruvida delar av den utbildning som föreslogs för framtida anställda var berättigad, eftersom Ford hade möjlighet att rekrytera kvalificerade nya anställda.

Kumulering/Obestämda regionala nackdelar

(25) I beslutet om att inleda granskningsförfarandet ställdes frågan om delar av utbildningen inte i själva verket var avsedd att åtgärda obestämda regionala nackdelar i form av bristande kompetens hos den befintliga personalstyrkan, som redan kompenserats genom det regionala investeringsstöd som företagets beviljades 2008 ([14]).

Deggendorfprincipen

(26) Enligt etablerad rättspraxis ([15]) får inte nytt stöd betalas ut förrän otillåtet tidigare stöd återbetalats. De rumänska myndigheterna hade inte på dagen för inledandet av det formella granskningsförfarandet visat att det stöd i samband med privatiseringen av anläggningen i Craiova som förklarades oförenligt med EG-fördraget (nu EUF-fördraget) den 27 februari 2008 ([16]) återbetalats i sin helhet.

4. SYNPUNKTER FRÅN RUMÄNIEN

(27) Sedan granskningsförfarandet inletts lämnade Rumänien synpunkter gällande i) den rättsliga grunden för bedömning av stödets förenlighet med fördraget, ii) stödets stimulanseffekt, och iii) överensstämmelsen med den s.k. Deggendorfprincipen.

Rättslig grund för bedömning

(28) Rumänien hävdar att stödet i enlighet med rättssäkerhetsprincipen bör bedömas med utgångspunkt i de kriterier som gällde vid tidpunkten för anmälan (april 2008). Vid den tiden gällde fortfarande kommissionens förordning (EG) nr 68/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd till utbildning ([17]), och den allmänna gruppundantagsförordningen ([18]) (nedan kallad *gruppundantagsförordningen*) offentliggjordes den 9 augusti 2008 och trädde i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

(29) Rumänien anser att de bedömningskriterier som följer av gruppundantagsförordningen delvis skiljer sig från dem som följer av förordning (EG) nr 68/2001. Man betonar dessutom att man i anmälan tagit hänsyn till de högsta stödnivåerna på 50 % för allmänt stöd och 25 % för särskilt stöd i enlighet med förordning (EG) nr 68/2001, medan gruppundantagsförordningen medger stödnivåer på 60 % för allmän utbildning och 25 % för särskild utbildning.

(30) Rumänien anser vidare att kommissionen redan i och med besluten om *Ford Genk* ([19]) och *GM Antwerp* ([20]) intagit en rigid hållning till bedömning av utbildningsstöd enligt kriteriet om stimulanseffekt, vilket inte är förenligt med kommissionens allmänna hållning till utbildningsstöd och målen för Lissabonagendan.

([14]) Se fotnot 4.

([15]) Förenade målen T-244/93 och T-486/93, *TWD* mot *kommissionen*, REG 1997, s. II-2265, och mål C-355/95 P, *TWD* mot *kommissionen*, REG 1997, s. I-2549.

([16]) Se fotnot 4.

([17]) EGT L 10, 13.1.2001, s. 20.

([18]) Kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning) (EUT L 214, 9.8.2008, s. 3).

([19]) Kommissionens beslut 2006/938/EG av den 4 juli 2006 om det statliga stöd C 40/2005 (f.d. N 331/2005) som Belgien planerar att genomföra till förmån för Ford Genk (EUT L 366, 21.12.2006, s. 32).

([20]) Kommissionens beslut 2007/612/EG av den 4 april 2007 om det statliga stöd C 14/06 som Belgien planerar att genomföra för General Motors Belgium i Antwerpen (EUT L 243, 18.9.2007, s. 71).

Stimulanseffekt

(31) Nödvändighet. Rumänien vidhåller i huvudsak att företaget i avsaknad av stöd skulle tillhandahålla ett mindre ambitiöst utbildningsprogram och i stället välja att endast erbjuda sina anställda den utbildning som är nödvändig för driften av anläggningen (motsvarande omkring 17 % av det föreslagna programmet – kostnaderna för detta skulle i sin helhet bäras av företaget) och mycket mindre av den kompletterande utbildningen.

(32) Man menar att Ford skulle kunna driva anläggningen i Craiova utan att tillhandahålla den kompletterande utbildning som anses berättiga till stöd, eftersom den befintliga personalstyrkan har erfarenhet av biltillverkning och den nya teknik som ska användas i anläggningen gör det möjligt att ”lära sig genom att göra”, något som bekräftas vid andra Ford-anläggningar där ingen sådan kompletterande utbildning erbjudits.

(33) Rumänien förklarar också ingående skillnaden mellan kurser som är nödvändiga för driften av anläggningen (och som i sin helhet kommer att finansieras av företaget) och kompletterande kurser (”nyttiga men inte oundgängliga”) inom varje utbildningsblock.

(34) Säkerhet: De flesta av de kurser som erbjuds under de fyra föreslagna underämnena (grundläggande säkerhet på arbetsplatsen; säker användning av maskiner och personlig skyddsutrustning; fotgängarsäkerhet; identifiering och förebyggande av risker) betraktas som nödvändiga för att sprida en säkerhetskultur på arbetsplatsen. En del av dessa kurser kommer att ges för att uppfylla kraven till följd av europeiska och rumänska säkerhetsföreskrifter, och en del syftar till att uppfylla interna säkerhetsnormer vid en Ford-anläggning. När det gäller de senare förklarar Rumänien att Ford tillämpar interna säkerhetsnormer som är mer långtgående än lagstiftningens minimikrav. Varken de säkerhetskurser som krävs enligt lag eller de som har anknytning till företagets interna säkerhetspolicy anses dock berättiga till stöd. Kostnaderna för dessa kommer i sin helhet att bäras av företaget. Den kompletterande säkerhetsutbildningen, för vilken ett stöd på 3,2 miljoner euro begärs, består av individuell träning för att ytterligare främja medvetenhet och beteendeförändring samt skräddarsydd utbildning för utvalda anställda som kan tjäna som förebilder. Fördjupning av detta slag gagnar de anställda men är inte oundgänglig för företaget.

(35) Grundläggande färdigheter: Detta utbildningsblock syftar till att främja de enskildas personliga utveckling och har mycket litet med själva arbetet att göra. En stor del av den utbildning som erbjuds inom detta block avser allmänna it-färdigheter, utbildning i engelska, läs-, skriv- och räknefärdigheter etc. Utbildningen i läs-, skriv- och räknefärdigheter syftar till att fylla luckor som konstaterats hos vuxna som arbetar inom industrisektorer världen över, oavsett utbildningsnivå. Utbildning i läs-, skriv- och räknefärdigheter är inte nödvändig för arbetet, eftersom den teknik som används vid anläggningen bygger på system av typen visuell fabrik, med förenklade, visuella arbetsinstruktioner. Utbildningen i läs-, skriv- och räknefärdigheter syftar till att förbättra anställdas förmåga att formulera tankar/begrepp och kommunicera dem flytande, och att göra kvantitativa tolkningar av förändringar i den omgivande miljön. På motsvarande sätt innefattar detta block utbildning för att ge anställda på alla nivåer grundläggande ledarskapsfärdigheter. Rumänien menar att sådana kunskaper gagnar anställda i alla kategorier, oavsett utbildningsnivå. Utbildning av detta slag gynnar främst de anställda själva, förbättrar deras livskvalitet och ger positiva spridningseffekter för regionen och samhället som helhet.

(36) Fundamentala företags- och affärsvillkor: Det övergripande syftet med detta utbildningsblock är att ge allmänna avancerade managementfärdigheter och funktionella färdigheter. Tre utbildningsområden ger företagsspecifika managementfärdigheter (Ford-specifika it-system, Fords affärsprocesser och Fords interna kontrollprocesser), och kostnaderna för dessa bärs helt och hållet av företaget. Den kompletterande utbildningen ger kompetens som i stor utsträckning kan överföras till andra företag eller industrier i allmänna ämnen som projektledning, personal, inköp, finans, Sex Sigma (en metod för att minska antalet fel i upprepade processer som tillämpas i många industrier) och skräddarsydd utbildning för förebilder. Detta är utbildning som definitivt gynnar även företaget, eftersom den ger en bättre arbetsmiljö genom att bidra till en plattare hierarki, men framför allt gynnas deltagarna själva i och med att de blir attraktivare på arbetsmarknaden. För detta utbildningsblock begärs stöd på upp till 4,33 miljoner euro.

(37) Industriella och tekniska färdigheter: Även detta block innefattar utbildning som går utöver vad som är nödvändigt för arbetet. De kurser som är nödvändiga för utförandet av normala uppgifter i produktionen, t.ex. lansering, underhåll samt gaffellyft, robotteknik och automation, kommer i sin helhet att finansieras av företaget. Kompletterande utbildning kommer att erbjudas på två allmänna områden: färdigheter på olika områden inom elektriska/mekaniska yrken (förbättrar arbetstagarnas anställbarhet men är inte nödvändig för arbetet) och utökad utbildning (fördjupning) i underhåll, automation och robotteknik. I båda fallen lär sig anställda att använda andra högteknologiska maskiner än dem som är nödvändiga för deras nuvarande arbete. Detta utbildningsblock uppges berättiga till stöd med upp till 18,9 miljoner euro.

(38) Rumänien anser dessutom att det föreslagna stödets stimulanseffekt måste bedömas för utbildningsprogrammet som helhet, och inte separat för vart och ett av utbildningstemana eller de enskilda kurserna. Om utbildningsteman och/eller kurser bedöms individuellt utanför det övergripande sammanhanget blir resultatet sannolikt felaktigt. Vid en sådan individuell bedömning skulle ingen hänsyn tas till mervärdet av utbildningsprogrammet som helhet, som är större än bara summan av de fördelar som utbildning i specifika ämnen ger.

(39) Berättigande. När det gäller berättigandet för utbildning som ges till nyanställda skiljer Rumänien mellan frågan om företagets (obestridda) förmåga att rekrytera kvalificerade nya anställda och frågan om huruvida kompletterande utbildning är berättigad i deras fall. Den kompletterande utbildningen ger allmänna färdigheter som inte är nödvändiga för arbetet och är därför berättigad och fördelaktig för alla personalkategorier, oavsett utbildningsbakgrund.

(40) Obestämda regionala nackdelar. I frågan om huruvida det föreslagna utbildningsstödet kompenserar för obestämda regionala nackdelar i form av bristande kompetens, som redan kompenserats med hjälp av regionalstöd, hävdar Rumänien att regionalt investeringsstöd och utbildningsstöd har olika syften (och alltså avser olika problem) och täcker olika stödberättigande kostnader. Regionalt investeringsstöd syftar till att främja investeringar i EU:s missgynnade regioner, medan utbildningsstöd syftar till att åtgärda underinvestering i utbildning, en företeelse som konstaterats generellt i hela EU. Fördelarnas ”fördelning” när det gäller regionalstöd är dessutom den motsatta jämfört med utbildningsstöd: regionalstöd gynnar främst investeraren, medan utbildningsstöd framför allt gynnar de anställda.

(41) Rumänien betonar vidare att ”obestämda” regionala nackdelar till följd av bristande kompetens på lokal nivå inte är ett av kriterierna för identifiering av EU:s missgynnade regioner – kriterierna innefattar nivån för BNP per capita, arbetslöshet, befolkningstäthet etc. Kommissionen har dessutom tidigare godkänt utbildningsstöd bl.a. på grundval av argumentet att det skulle bidra till att åtgärda konkurrensnackdelen till följd av den lokala personalstyrkans svaga kvalifikationer (*Webasto* ([21]), *Vauxhall Motors* ([22]).

(42) Ett resonemang som går ut på att projekt som fått regionalt investeringsstöd inte får beviljas regionalt utbildningsstöd skulle dessutom innebära att unionens missgynnade regioner bestraffades eftersom de därmed inte skulle kunna stödja utbildningsprojekt.

Deggendorfprincipen

(43) Rumänien lämnade handlingar som visade att det otillåtna privatiseringsstödet på 27 miljoner euro ([23]) och upplupna räntor återbetalats av Ford Motor Company den 27 juni 2008. Rumänien anser därför att det anmälda stödet är förenligt med den så kallade Deggendorfprincipen.

5. SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(44) I de synpunkter som Ford lämnade den 18 december 2008 uttryckte företaget sitt stöd för de omständigheter och argument som Rumänien lagt fram. Dessutom framfördes ytterligare argument gällande det föreslagna stödets stimulanseffekt.

Betydande eget bidrag

(45) Ford betonar att en stor del av detta omfattande utbildningsprogram finansieras med egna medel – upp till 128,5 miljoner euro av den beräknade totala kostnaden på 185,5 miljoner euro för hela projektet. Utbildning som krävs enligt lag och/eller är nödvändig för driften av anläggningen har inte heller uppgetts berättiga till stöd utan kommer i sin helhet att finansieras av företaget. Man började också redan 2009 erbjuda den befintliga personalstyrkan utbildning inom den företagsspecifika delen, som beräknas kosta omkring 29,7 miljoner euro.

Minskad snedvridande effekt av stödet

(46) När det gäller stödets potentiellt snedvridande effekt betonar Ford att programmet till större delen avser allmän utbildning, som främst gynnar de anställda och endast indirekt kommer att gynna företaget. Utbildningsstödet bör därför endast få en sekundärt och indirekt snedvridande effekt. Ford anser att överväganden som gäller stödets effekt med avseende på ”relevanta marknaders struktur” och ”sektorns eller branschens egenskaper” inte är relevanta när det gäller allmän utbildning, eftersom den inte medför några förändringar av den förväntade produktionen eller den tekniska förmågan i sig. Särskild utbildning, däremot, kan direkt förbättra företagets produktivitet och därmed påverka dess ställning på marknaden. Särskild utbildning utgör dock endast en mindre del av den föreslagna kompletterande utbildningen.

([21]) Kommissionens beslut i ärende om statligt stöd N 653/2005, Utbildningsstöd till Webasto Portugal (EUT C 306, 15.12.2006, s. 14).

([22]) Kommissionens beslut i ärende om statligt stöd C 23/2007, Utbildningsstöd till Vauxhall i Ellesmere Port (EUT C 243, 17.10.2007, s. 4).

([23]) Se fotnot 4.

Utbildningens nödvändighet

(47) I fråga om huruvida det inte under alla omständigheter var nödvändigt att tillhandahålla delar av den utbildning som enligt anmälan berättigar till stöd för att säkra efterlevnad av företagets interna säkerhetsnormer, understryker Ford att ett sådant resonemang skulle leda till en snedvridning där en lägsta normeringsnivå eftersträvas; om bara företag med låga interna säkerhetsnormer kan beviljas utbildningsstöd skulle det i slutändan kunna göra företagen mindre benägna att höja sina egna interna säkerhetsnormer. Ford undrar därför om inte det föreslagna utbildningsstöd som stödmottagaren under alla omständigheter bör beviljas bör fastställas med utgångspunkt i objektiva kriterier som gäller alla företag i en viss sektor, i stället för med utgångspunkt i interna företagsnormer. I och med detta investeringsprojekt kommer Ford dessutom att 2012 vara Rumäniens största industriarbetsgivare. Investeringar av detta slag fungerar som en ”fyr” i ekonomin, och den rumänska regeringen stöder Fords planer på att låta anläggningen i Craiova tjäna som exempel för andra arbetsgivare och nyinvesterare.

(48) Ford betonar också att den kompletterande utbildning som uppges berättiga till stöd inte generellt sett är nödvändig för driften av anläggningen, med tanke på det system för ”slimmad tillverkning” som i dag tillämpas inom Ford-koncernen. Biltillverkarna har över tiden gått från ”masstillverkning” till ”slimmad tillverkning”, en utveckling som framför allt är förenad med en beteendeförändring i och med att delaktigheten ökar på alla nivåer i den interna organisationen. Den del av utbildningsprogrammet som inte berättigar till stöd skulle vara tillräcklig för att få till stånd denna beteendeförändring.

Obestämda regionala nackdelar

(49) Ford stöder de argument som Rumänien framfört mot tanken på eventuell överlappning mellan regionalt investeringsstöd och utbildningsstöd med avseende på obestämda regionala handikapp i form av lägre kompetensnivå, och anser dessutom att kompetens- och utbildningsnivån i en region bör beaktas vid bedömning av om en föreslagen utbildningsstödåtgärd har positiva externa effekter.

Kontrafaktisk situation

(50) Ford presenterar en jämförelse mellan det utbildningsprogram som man erbjudit vid sin anläggning i Sankt Petersburg och det program som föreslås för anläggningen i Craiova. Syftet med jämförelsen är att visa att en Ford-anläggning kan drivas på ett effektivt sätt med ett mindre ambitiöst utbildningsprogram än det som föreslås för anläggningen i Craiova, och att stödet för den kompletterande utbildning som erbjuds där därför har en stimulanseffekt.

(51) Ford anser att en jämförelse mellan de två utbildningsprojekten är relevant av följande skäl:

— Tillverkning: I Sankt Petersburg tog Ford över en anläggning där man tidigare tillverkat stora motorer för varvs- och försvarsindustrin, medan man vid anläggningen i Craiova tidigare tillverkat bilar. På anläggningen i Sankt Petersburg tillverkar Ford endast fordon (från 2002 olika varianter av modellen Ford Focus II och från 2009 modellen Ford Mondeo), medan man i Craiova kommer att tillverka både fordon och motorer. På anläggningen i Sankt Petersburg finns ingen pressverkstad, vilket däremot finns i Craiova. Ford anser trots dessa olikheter att grundförutsättningarna vid anläggningarna i Craiova och Sankt Petersburg är jämförbara eftersom båda anläggningarna köpts för att introducera nya bilproduktionslinjer. Båda anläggningarna använder samma ”Ford Production System” (”FPS”), och produktionsfaserna är jämförbara, även när det gäller den kompetensnivå som krävs av personalstyrkan.

— Personalstyrka: I Sankt Petersburg tog Ford inte över den befintliga personalstyrkan. Den nyrekryterade personalstyrkan var generellt yngre, mer kvalificerad och mindre erfaren än den befintliga personalstyrkan på anläggningen i Craiova. Trots dessa skillnader anser Ford att de två personalstyrkorna var jämförbara i utgångsläget. Båda personalstyrkorna var vana vid de arbetsvillkor som råder i en icke-marknadsekonomi, en grundförutsättning som återspeglades i t.ex. en annan säkerhetskultur jämfört med hos motparter i väst och liten erfarenhet av management och funktionella färdigheter för att vara ett multinationellt företag (oavsett utbildningsnivåer).

(52) Det utbildningsprogram som erbjöds på anläggningen i Sankt Petersburg hade ungefär samma struktur som det som föreslås för Craiova-anläggningen. På anläggningen i Sankt Petersburg tillhandahöll Ford emellertid endast ett nödvändigt minimum av utbildning, och personal i ledande ställning fick mer utbildning än industriarbetare. Produktionen inleddes 2002 med utbildning endast på den miniminivå som är nödvändig för att uppfylla Fords kvalitets- och säkerhetskrav.

(53) Ford gjorde en simulering av situationen om utbildningsprogrammet i Sankt Petersburg skulle tillämpas för de 9 000 anställda vid Craiova-anläggningen. Man kom fram till att ett utbildningsprogram av samma typ som det i Sankt Petersburg endast skulle motsvara omkring 26 % av den utbildning som föreslås erbjudas på anläggningen i Craiova. Ett sådant program skulle närmare bestämt bara erbjuda 57 % av säkerhetsutbildningen, 2 % av utbildningen i grundläggande färdigheter, 30 % av utbildningen i företags- och affärsvillkor och 47 % av utbildningen i industriella och tekniska färdigheter jämfört med den utbildning som föreslås för Craiova-anläggningen.

6. BEDÖMNING AV STÖDET

6.1 Förekomst av stöd

(54) Den åtgärd till förmån för Ford Craiova som anmälts av Rumänien uppfyller de kumulativa villkoren för att betecknas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Åtgärden består av ett direkt bidrag som finansieras av den rumänska staten med hjälp av statliga medel. Åtgärden är också selektiv, eftersom den innefattar individuellt ekonomiskt stöd för särskilda ändamål till en enda stödmottagare, Ford Craiova. Åtgärden kommer att ge stödmottagaren en fördel i och med att stödmottagaren slipper en del av kostnaderna för det föreslagna utbildningsprogrammet. Åtgärden snedvrider konkurrensen genom att det stödmottagande företaget gynnas i förhållande till konkurrenter som inte får stöd för liknande ändamål. Slutligen påverkas handeln mellan medlemsstaterna, eftersom stödmottagaren och dess konkurrenter säljer produkterna främst på EU-marknaden men även på EES- och världsmarknaden.

6.2 Rättslig grund för bedömning

(55) Rumänien ber om godkännande av stödet enligt de regler som gällde vid tiden för anmälan (april 2008). Rumänien vidhåller närmare bestämt i) att det föreslagna stödets förenlighet med fördraget bör bedömas enligt de kriterier som följer av förordning (EG) nr 68/2001 ([24]), som gällde vid tiden för anmälan, ii) att kommissionen inte bör tillämpa den allmänna gruppundantagsförordningen (som offentliggjordes den 9 augusti 2008 och trädde i kraft 20 dagar senare) ([25]) retroaktivt, och iii) att den överdrivet strikta tillämpningen av kriteriet om stimulanseffekt med början i t.ex. besluten om *Ford Genk* ([26]) och *GM Antwerp* ([27]) inte, på ett mer övergripande plan, är förenlig med kommissionens generella syn på utbildningsstöd.

(56) I domen i målet *Freistaat Sachsen mot kommissionen* ([28]) klargjorde EG-domstolen frågorna kring tillämpning i tiden av reglerna om statligt stöd vid bedömning av anmälda stödåtgärders förenlighet med den gemensamma marknaden. Domstolen slog fast att kommissionen för bedömningen av förenligheten ska tillämpa de bestämmelser, principer och granskningskriterier som gäller då beslut fattas, eftersom de kan anses bättre anpassade till konkurrenssituationen ([29]). I detta sammanhang tillägger domstolen följande: ”En medlemsstats anmälan av ett planerat stöd eller en planerad stödordning innebär följaktligen inte att en rättslig situation slutgiltigt har fastställts som innebär att kommissionen ska ta ställning till stödets eller stödordningens förenlighet med den gemensamma marknaden utifrån de bestämmelser som gäller vid tiden för denna anmälan. Det ankommer däremot på kommissionen att tillämpa de bestämmelser som gäller då beslut meddelas. Rättsenligheten av det beslut som kommissionen fattar i detta hänseende ska endast bedömas utifrån dessa bestämmelser.” ([30])

(57) Domstolen slår också fast att kommissionen, om bedömningen av stödets förenlighet görs enligt nya regler, ska ge berörda parter möjlighet att yttra sig över stödets förenlighet med dessa regler. Denna processuella skyldighet inträder emellertid inte om de nya reglerna inte innehåller några väsentliga ändringar i förhållande till de tidigare bestämmelserna ([31]).

(58) Av ovanstående följer att kommissionen ska bedöma stödets förenlighet med EUF-fördraget enligt de regler och kriterier som gällde vid tiden för beslutet. Individuellt utbildningsstöd som inte uppfyller villkoren för undantag ska bedömas direkt på grundval av artikel 107.3 c i EUF-fördraget, enligt vilken ”stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset” kan anses som förenligt med EUF-fördraget. Förordning (EG) nr 68/2001 om utbildningsstöd ([32]) ersattes av gruppundantagsförordningen ([33]) tjugo dagar efter dess offentliggörande den 9 augusti 2009. Enligt skälen 29 och 32 och artikel 6.1 g i gruppundantagsförordningen bör individuellt utbildningsstöd som överstiger 2 miljoner euro per projekt, oavsett om det handlar om stöd för särskilda ändamål eller stöd inom ramen för en stödordning, bedömas individuellt av kommissionen enligt de kriterier som följer av tillämpliga EU-instrument. I detta sammanhang ska kommissionen förlita sig på meddelandet ([34]) om kriterier för bedömning av utbildningsstöd som omfattas av kravet på individuell anmälan (nedan kallat *2009 års meddelande om utbildningsstöd*), som offentliggjordes den 11 augusti 2009 och trädde i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

(59) Sammanfattningsvis ska kommissionen i enlighet med principerna i *Freistaat Sachsen*-målet bedöma det anmälda stödets förenlighet i enlighet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget, mot bakgrund av gruppundantagsförordningen och med utgångspunkt i de individuella bedömningskriterier som anges i 2009 års meddelande om utbildningsstöd.

([24]) Se fotnot 17.
([25]) Se fotnot 18.
([26]) Se fotnot 19.
([27]) Se fotnot 20.
([28]) Mål C-334/07 P, REG 2008, s. I-9975.
([29]) *Ibid.*, skäl 51.
([30]) *Ibid.*, skäl 53.
([31]) *Ibid.*, skäl 56; se även dom av den 8 maj 2008 i mål C-49/05 P, *Ferriere Nord* mot *kommissionen*, ej offentliggjord, punkterna 68–71.
([32]) Se fotnot 17.
([33]) Se fotnot 18.
([34]) Meddelande från kommissionen – Kriterier vid bedömningen av förenligheten av statligt stöd för utbildning som omfattas av kravet på individuell anmälan (EUT C 188, 11.8.2009, s. 1).

(60) Kommissionen anser att bedömning av det anmälda stödet enligt de regler och kriterier som följer av gruppundantagsförordningen och 2009 års meddelande om utbildningsstöd inte strider mot de berörda parternas processuella rättigheter (se skäl 57). Enligt *Freistaat Sachsen*-domen ska kommissionen ge de berörda parterna möjlighet att uttala sig om tillämpningen av de nya reglerna på det anmälda stödet endast om de nya bestämmelserna innebär väsentliga förändringar i förhållande till de tidigare bestämmelserna.

(61) Kommissionen betonar i det avseendet att den i beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet från september 2008 angav att stödet skulle bedömas med utgångspunkt i gruppundantagsförordningen. De berörda parterna gavs därmed möjlighet att lämna synpunkter på bedömningen av det anmälda stödet med utgångspunkt i gruppundantagsförordningen. I sina synpunkter i november 2008 lade Rumänien också fram argument mot tillämpning av gruppundantagsförordningen på det aktuella fallet. Rumänien hävdade i synnerhet att de bedömningskriterier som följer av gruppundantagsförordningen delvis skiljer sig från de kriterier enligt förordning (EG) nr 68/2001 som tidigare tillämpats, särskilt i fråga om den högsta tillåtna stödnivån för allmän utbildning, som höjts från 50 % av de stödberättigande kostnaderna enligt förordning (EG) nr 68/2001 till 60 % av de stödberättigande kostnaderna enligt gruppundantagsförordningen ([35]).

(62) Kommissionen anser dessutom att 2009 års meddelande om utbildningsstöd inte innebär några väsentliga förändringar när det gäller bedömningen av det slags stöd som avses i *Freistaat Sachsen*-domen ([36]). Genom 2009 års meddelande om utbildningsstöd kodifieras och stärks etablerade principer och kriterier för EU:s kontroll av statligt stöd, t.ex. resonemanget om marknadsmisslyckande/positiva externa effekter, distinktionen mellan allmän och särskild utbildning, stödets lämplighet som politiskt instrument, kriteriet om stimulanseffekt, proportionalitetsprincipen, analysen av stödets potentiellt snedvridande effekt.

(63) Rumänien och stödmottagaren tycks främst inrikta sig på den enligt deras mening alltför strikta tolkningen och tillämpningen av stimulanskriteriet vid bedömningen av utbildningsstöd. Kommissionen anser dock att det uttryckliga omnämnandet av stimulanskriteriet i 2009 års meddelande om utbildningsstöd inte kan betecknas som en väsentlig ändring av bedömningsreglerna. Besluten om *Ford Genk* ([37]) och *GM Antwerp* ([38]), som Rumänien åberopar som exempel på en alltför strikt tolkning av kriteriet om stimulanseffekt, daterar sig i själva verket från tiden före anmälan. Kriteriet om stimulanseffekt nämns inte uttryckligen i förordning (EG) nr 68/2001, även om dess logiska grund är relevant för förenlighetsbedömningen av alla stödåtgärder enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget och var underförstådd i resonemanget i skälen 10 och 11 i förordningen kring den potentiella rollen för stöd när det gäller att korrigera marknadsbrister. Redan i de tidigare rambestämmelserna för stöd till utbildning från 1998 ([39]) bekräftades kriteriet om stimulanseffekt som ett av de viktigaste inslagen vid bedömning av förenlighet för stöd av denna typ ([40]). Under loppet av granskningen lämnade Rumänien och stödmottagaren dessutom ingående förklaringar om det föreslagna stödets stimulanseffekt, nödvändighet och lämplighet, om distinktionen mellan de allmänna och särskilda delarna av den föreslagna ”stödberättigande” utbildningen och om stödets potentiellt konkurrenssnedvridande effekt (som hävdades vara begränsad).

(64) Mot bakgrund av dessa överväganden drar kommissionen slutsatsen att villkoren är uppfyllda för bedömning av stödet enligt de kriterier som följer av 2009 års meddelande om utbildningsstöd och av gruppundantagsförordningen, med skydd för de berörda parternas processuella rättigheter. Kommissionen konstaterar dessutom att inga synpunkter inkommit från andra tredje parter (stödmottagarens konkurrenter etc.) under loppet av den formella granskningen.

6.3 **Stödets förenlighet med EUF-fördraget**

(65) I 2009 års meddelande om utbildningsstöd anges kriterierna för bedömning av förenligheten med EUF-fördraget för utbildningsstöd som överstiger 2 miljoner euro som ska beviljas enskilda företag, oavsett om det sker för särskilda ändamål eller inom ramen för en stödordning. Bedömningen av sådana åtgärders förenlighet kräver en avvägning mellan det föreslagna stödets positiva effekter och dess negativa följder, för att avgöra om de förra uppväger de senare.

([35]) Artikel 39.2 i gruppundantagsförordningen.
([36]) Se fotnot 28.
([37]) Se fotnot 19.
([38]) Se fotnot 20.
([39]) Meddelande från kommissionen – Rambestämmelser för stöd till utbildning (EGT C 343, 11.11.1998, s. 10).
([40]) Punkterna 27–28 i 1998 års rambestämmelser för stöd till utbildning. I exempelvis punkt 28 anges följande: ”För att bedöma om stödet fungerar som ett incitament, skall kommissionen granska om stödet leder till att företagen gör särskilda utbildningsinsatser, som går utöver företagets normala verksamhet eller de resurser som normalt avsätts till utbildning. Ett stöd som rör ett företags normala driftskostnader (normala introduktionskurser för nyanställda osv.) och enbart syftar till att löpande eller periodvis minska de kostnader som företaget normalt måste bära saknar inslag av incitament och kan i allmänhet inte godkännas. […]”. Se även Loredana von Buttlar och Salim Medghoul (2008): ”The Principle of the Incentive Effect Applied to Training Aid – Some Recent Cases”, *Competition Policy Newsletter* nr 3, 2008, s. 85–88, finns på http://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2008_3_85.pdf

(66) Det föreslagna stödets positiva effekter kommer att bedömas med utgångspunkt i i) det föreslagna stödets potential att åtgärda marknadsmisslyckanden och skapa positiva externa effekter (berättigande), ii) stödets lämplighet som politiskt instrument, iii) stödets stimulanseffekt och nödvändighet, iv) huruvida stödbeloppet begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att nå målen (proportionalitet). Stödets negativa effekter kommer att bedömas med avseende på dess potential att snedvrida konkurrensen och handeln inom unionen, vilket beror på stödets och den relevanta marknadens eller de relevanta marknadernas egenskaper.

Marknadsmisslyckande/positiva externa effekter

(67) Enligt punkterna 5–11 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd ska stöd anses som berättigat om medlemsstaten visar att det bidrar till att åtgärda underinvestering i utbildning – ett marknadsmisslyckande som konstaterats i hela EU. Företag är ofta ovilliga att investera i utbildning av de anställda om utbildningen inte medför påtagliga och omedelbara vinster för företaget självt, eller inte är nödvändig för en effektiv drift av företaget. Utbildning kan dock ge fördelar även för ekonomin och samhället som helhet, särskilt om den kompetens som de anställda förvärvar kan överföras till andra arbetsplatser eller ge positiva spridningseffekter för samhället. I princip kommer företag att vara obenägna att investera i utbildning om inte de omedelbara vinsterna för företaget av utbildningen är större än dess spridningseffekter. Kort sagt motiveras stödet av sin potential att åtgärda ett specifikt marknadsmisslyckande, dvs. underinvestering i utbildning, vilket hänger samman med de positiva externa effekterna av utbildning.

(68) För att avgöra om stödet är berättigat med hänsyn till dess potential att åtgärda underinvestering i utbildning kommer kommissionen först att analysera den föreslagna utbildningens art, dvs. om det rör sig om allmän eller särskild utbildning enligt artikel 38 i gruppundantagsförordningen, eller en kombination av dessa. Distinktionen mellan allmän och särskild utbildning är viktig, eftersom allmän utbildning antas kunna ge fler positiva externa effekter än särskild utbildning, som först och främst gynnar företaget självt. Stöd för allmän utbildning anses därför mer berättigat än stöd för särskild utbildning när det gäller att få företag att göra investeringar av detta slag.

(69) I artikel 38.1 i gruppundantagsförordningen definieras särskild utbildning som ”utbildning som omfattar undervisning som direkt och i huvudsak kan användas i arbetstagarens nuvarande eller framtida anställning i företaget och som ger färdigheter som inte alls eller endast i begränsad utsträckning kan överföras till andra företag eller arbetsområden”. Allmän utbildning definieras i artikel 38.2 i gruppundantagsförordningen som ”utbildning som inbegriper undervisning som inte endast eller inte i huvudsak kan användas i arbetstagarens nuvarande eller framtida anställning i företaget, men som ger färdigheter som i stor utsträckning kan överföras till andra företag eller arbetsområden”. Även om båda typerna av utbildning i viss mån gynnar företaget självt, eftersom det under alla omständigheter kommer att få fördelar som följer av att ha en mer kvalificerad personalstyrka, ligger den grundläggande distinktionen mellan allmän och särskild utbildning i graden av ”överförbarhet” för de färdigheter som utbildningen ger.

(70) I artikel 38.2 a och b i gruppundantagsförordningen och i punkt 9.2 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd anges exempel på faktorer som kan tyda på att utbildningen är av allmän karaktär. Det handlar om följande faktorer: i) utbildningen organiseras gemensamt av olika företag eller utbildningsprojektet är öppet för anställda vid olika företag; ii) utbildningen attesteras, ger ett erkänt diplom eller valideras av offentliga myndigheter; iii) utbildningen ges till personalkategorier som kännetecknas av hög omsättning i företaget och i den berörda sektorn; iv) utbildningen kan vara värdefull för de anställda utanför deras aktuella tjänst (framtida tjänster i ett annat företag, socialt eller ökad trivsel).

(71) Kommissionen konstaterar till att börja med att Rumänien och Ford lyckats visa att den fjärde faktorn i punkt 9.2 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd är relevant, dvs. att den kompletterande ”stödberättigande” utbildning som ska erbjudas kommer att vara värdefull för de anställda utanför deras aktuella tjänst. Rumänien och Ford har framför allt visat att den kompletterande utbildning som ska tillhandahållas ger överförbar kompetens som är värdefull för anställda utanför deras tjänst, bidrar till deras trivsel, ökar deras livskvalitet och deras anställbarhet i andra företag eller sektorer och, inte minst, skapar positiva spridningseffekter för ekonomin och samhället som helhet, främst när det gäller en missgynnad region som får stöd enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget.

(72) Det stöd som Rumänien föreslår avser alltså ett utbildningsprojekt där större delen av de kostnader som uppges vara stödberättigande hänger samman med allmän utbildning. Av de sammanlagda kostnader på 185,5 miljoner euro som budgeterats för hela utbildningsprojektet uppges 113,7 miljoner euro vara stödberättigande kostnader för allmän utbildning (exklusive lönekompensation), och endast 1,5 miljoner euro uppges vara stödberättigande kostnader för särskild utbildning (exklusive lönekompensation) (se skäl 15). Den kompletterande ”särskilda” utbildning som ska erbjudas inom blocken säkerhet, fundamentala företags- och affärsvillkor och industriella och tekniska färdigheter är nästan uteslutande av allmän karaktär, medan den kompletterande utbildningen inom blocket grundläggande färdigheter i sin helhet är allmän (se skäl 14 men även skälen 34–37).

(73) Kommissionen anser att Rumänien och Ford på ett tillfredsställande sätt har visat på distinktionen mellan de allmänna och särskilda delarna av det föreslagna utbildningsprogrammet. Framför allt har Rumänien och Ford visat att den kompletterande ”stödberättigande” allmänna utbildning som ska erbjudas inom vart och ett av de fyra huvudsakliga utbildningsblocken ger färdigheter som kommer att vara värdefulla för de anställda utanför deras faktiska arbete vid anläggningen i Craiova, kompetens som är ”överförbar” i den mening som avses i 2009 års meddelande om utbildningsstöd och i gruppundantagsförordningen. Rumänien visar att den kompletterande utbildning som ska erbjudas inom blocket grundläggande färdigheter syftar till att främja de enskildas personliga utveckling och har mycket litet med själva arbetet att göra (se skäl 35). Den utbildning som erbjuds inom detta block ger allmänna kunskaper (t.ex. allmänna it-färdigheter, utbildning i engelska samt läs-, skriv- och räknefärdigheter) som gynnar anställda i alla kategorier, oavsett utbildningsbakgrund. Den skräddarsydda utbildningen i läs-, skriv- och räknefärdigheter, exempelvis, kommer att förbättra förmågan hos anställda med olika utbildningsbakgrund att kommunicera och förmedla begrepp och tankar och deras förmåga att göra kvantitativa tolkningar av förändringar i den omgivande miljön. Blocket innehåller även skräddarsydd ledarskapsutbildning för anställda i alla kategorier. Sådana färdigheter är av störst nytta för de anställda själva, förbättrar deras livskvalitet och ger positiva externa effekter för ekonomin och samhället som helhet. Dessa positiva externa effekter blir särskilt märkbara i den region där Craiova-anläggningen är belägen, som är en missgynnad region i EU som får stöd enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget.

(74) Den kompletterande allmänna utbildning som ska erbjudas inom blocket fundamentala företags- och affärsvillkor kommer att ge allmänna färdigheter som i stor utsträckning kan överföras till andra företag eller industrisektorer, i övergripande ämnen som projektledning, personal, inköp, finans, Sex Sigma (en metod för att minska antalet fel i upprepade processer som tillämpas i många industrisektorer) (se skäl 36). Sådana allmänna färdigheter ökar sannolikt de anställdas attraktivitet på arbetsmarknaden. På liknande sätt kommer den kompletterande allmänna utbildning som ska erbjudas inom blocket industriella och tekniska färdigheter att omfatta två övergripande områden: förbättrade färdigheter för elektriska/mekaniska yrken, vilket ökar arbetstagarnas anställbarhet, och utökad utbildning (fördjupning) i underhåll, automation och robotteknik. I båda fallen lär sig de anställda att hantera andra typer av maskiner än den som de faktiskt använder i arbetet, och de färdigheter som förmedlas är därför överförbara.

(75) Den kompletterande stödberättigande utbildning som ska erbjudas inom utbildningsblocket säkerhet (se skäl 34) innefattar både allmän och särskild utbildning och består av skräddarsydd träning i ökat säkerhetsmedvetande och säkerhetsrelaterad beteendeförändring. Eftersom den allmänna delen av den kompletterande säkerhetsutbildningen ger färdigheter som är till nytta för de anställda utanför deras faktiska arbetsuppgifter, och som de kan dra fördel av på en annan arbetsplats och även i privatlivet, kan denna utbildning anses ge det slags positiva externa effekter som är förknippade med allmän utbildning.

(76) Kommissionen drar därför slutsatsen att Rumänien och Ford på ett tillfredsställande sätt har visat att de färdigheter som den kompletterande allmänna utbildningen ger bör vara värdefulla för de anställda utanför deras aktuella tjänst, t.ex. i andra framtida yrken, socialt eller för deras trivsel, i enlighet med punkt 9.2 d i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. Denna slutsats bekräftas av de uppgifter som Ford och Rumänien lämnat (se skäl 16) för att visa att en stor del av de lärare som medverkar i programmet (upp till 90 %) kommer att vara externa lärare från särskilda utbildningscenter samt att en avsevärd del av utbildningen kommer att hållas utanför fabrikslokalerna (se även i detta avseende de stödberättigande resekostnaderna för både lärare och deltagare enligt skäl 18).

(77) Samtidigt måste kommissionen konstatera att de övriga indikatorer på ”överförbarhet” som anges som exempel i artikel 38.2 a och b i gruppundantagsförordningen och i punkt 9.2 a–c i 2009 års meddelande om utbildningsstöd inte tycks vara tillämpliga i det aktuella fallet. Framför allt organiseras utbildningsprojektet av ett enda företag och är inte öppet för anställda från andra företag. Rumänien och Ford har inte lämnat några uppgifter om huruvida utbildningen kommer att attesteras. Eftersom större delen av utbildningen sannolikt kommer att genomföras med utvalda lärare från privata företag är det inte troligt att deltagarna kan få diplom eller intyg som erkänns eller valideras av de offentliga myndigheterna. De berörda parterna har inte lämnat några upplysningar om graden av rörlighet för de anställda till andra företag och/eller sektorer. Kommissionen anser därför att överförbarheten för den kompetens som förvärvas bör stärkas genom att intyg om deltagande utfärdas till deltagarna. Detta villkor är visserligen inte i sig tillräckligt för att punkt 9.2 b i 2009 års meddelande om utbildningsstöd ska vara uppfylld, men det skulle ändå stärka förenligheten med kravet på överförbarhet i genomförandestadiet. Frågan behandlas i artikel 2.5 i detta beslut. Kommissionen anser att den fjärde indikatorn i punkt 9.2 d i 2009 års meddelande om utbildningsstöd har styrkts. Mot bakgrund av alla dessa överväganden konstaterar kommissionen att kravet på överförbarhet är uppfyllt när det gäller den kompletterande allmänna utbildning som föreslås.

(78) I beslutet om att inleda granskningsförfarandet ifrågasatte kommissionen att delar av den kompletterande ”stödberättigande” utbildningen verkligen var nödvändig för framtida anställda, särskilt med tanke på att stödmottagaren hade möjlighet att rekrytera personal med högre utbildningskvalifikationer. Dessa tvivel skingrades genom de tidigare slutsatserna i fråga om överförbarheten för den föreslagna kompletterande allmänna utbildningen och dess potential att ge positiva externa effekter i ett stödområde samt för ekonomin och samhället som helhet.

(79) Mot bakgrund av ovanstående överväganden anses kriteriet om berättigande vara uppfyllt.

Stödets lämplighet som politiskt instrument

(80) Enligt punkterna 10–11 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd ska kommissionen bedöma om statligt stöd är det lämpligaste politiska instrumentet för att främja utbildning av det slag som föreslås. Kommissionen ska i det sammanhanget ta hänsyn till alternativen till att tillhandahålla det stöd som övervägs av Rumänien, t.ex. att stödja utbildning genom det regionala utbildningssystemet eller att hjälpa enskilda anställda att utbilda sig på annat sätt, utanför företaget.

(81) Rumänien uppgav att man inom utbildningsprojektet nästan uteslutande kommer att använda sig av externa lärare, som med hjälp av ett specialiserat företag ska rekryteras från specialiserade privata företag i regionen eller utomlands. Kommissionen anser att alternativet att tillhandahålla (åtminstone en del av) den planerade utbildningen genom att utnyttja lokala offentliga utbildningsinstitutioner inte har undersökts tillräckligt. Trots detta godtar kommissionen Rumäniens argument att ett omfattande utbildningsprogram av det slag som föreslås för anläggningen i Craiova får ett mervärde tack vare de synergieffekter som skapas mellan de olika typerna av utbildning som erbjuds. Detta mervärde uppges vara större än summan av värdet av de enskilda kurserna i specifika ämnen.

(82) Därför dras slutsatsen att även lämplighetskriteriet är uppfyllt.

Stödets stimulanseffekt/nödvändighet

(83) Enligt punkt 12 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd ska det föreslagna stödet anses ha en stimulanseffekt om det visas att det leder till att stödmottagaren ändrar sitt beteende och tillhandahåller mer och/eller bättre utbildning än vad som skulle ha varit fallet utan stödet. Efterlevnad av kriteriet om stimulanseffekt är ett oeftergivligt krav för godkännande av stöd (skäl 28 i gruppundantagsförordningen).

(84) Stödets stimulanseffekt identifieras genom kontrafaktisk analys, dvs. genom att jämföra den utbildning som skulle tillhandahållas med respektive utan stöd (punkt 13 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd).

(85) För att demonstrera det föreslagna stödets stimulanseffekt lade Ford fram en jämförelse mellan det utbildningsprogram som företaget erbjudit de anställda vid bilfabriken i Sankt Petersburg och det som föreslås för anläggningen i Craiova. Företaget hade inte fått stöd för utbildningsprogrammet i Sankt Petersburg. Utbildningsprogrammet hade ungefär samma utformning som det utbildningsprojekt som föreslogs för anläggningen i Craiova, men programmet hade inte samma omfattning och innehåll. I Sankt Petersburg erbjöd företaget bara det minimum av utbildning som var nödvändigt för att uppfylla säkerhetskraven och Fords normer för kvalitet i produktionen. Ford uppger att Sankt Petersburg-programmet bara innehöll 57 % av säkerhetsutbildningen, 2 % av utbildningen i grundläggande färdigheter, 30 % av utbildningen i företags- och affärsvillkor och 47 % av utbildningen i industriella och tekniska färdigheter jämfört med den utbildning som föreslås för Craiova-anläggningen.

(86) Kommissionen anser att jämförelsen mellan utbildningsprogrammen i Sankt Petersburg respektive Craiova inte är helt övertygande. De grundläggande förutsättningarna och produktionsförhållandena vid de två anläggningarna är inte jämförbara. I Sankt Petersburg tog Ford över en anläggning där man tidigare tillverkat stora motorer för varvs- och försvarsindustrin, medan man vid anläggningen i Craiova tidigare tillverkat fordon. I Sankt Petersburg var Ford inte tvunget att ta över den befintliga personalstyrkan. Det betydde att man kunde rekrytera yngre och mer kvalificerade men mindre erfarna anställda. Produktionen vid anläggningen i Sankt Petersburg är mindre än den som planeras vid Craiova-anläggningen. I Sankt Petersburg tillverkar Ford enbart fordon (sedan 2002 tillverkas modellerna Ford Focus II och Ford Mondeo där), medan anläggningen i Craiova kommer att tillverka både fordon (de multifunktionella modellerna B-MAV och ISV) och motorer. Den förra anläggningen har till skillnad från den senare ingen pressverkstad. Företaget bör därför ha olika behov av utbildning för att kunna driva anläggningen effektivt och uppfylla (sannolikt olikartade) lagstiftningsmässiga och interna säkerhets- och kvalitetsnormer.

(87) Trots det anser kommissionen att jämförelsen med Sankt Petersburg under alla omständigheter bevisar att en Fordbilfabrik kan drivas effektivt och uppfylla företagets interna kvalitets- och säkerhetsnormer med avsevärt mindre utbildning än den som föreslås för anläggningen i Craiova. Denna slutsats stöder Rumäniens argument att företaget utan stödet knappast skulle erbjuda mer utbildning vid Craiova-anläggningen än den som är nödvändig för driften av anläggningen (dvs. den så kallade företagsspecifika utbildningen, för vilken stödmottagaren anslagit 29,7 miljoner euro av sina egna medel). Ford uppger också att man utan stöd bara skulle erbjuda den företagsspecifika utbildningen (dvs. utbildning som är nödvändig för att hantera den nya tekniken på anläggningen och för

att uppfylla interna säkerhets- och kvalitetsnormer, som inte uppgetts berättiga till stöd och för vilken företaget ska stå för hela kostnaden) och bara upp till 40 % av vissa kompletterande kurser (som förtecknas i de handlingar som lämnats avseende utbildningsprojektet). Ford har dessutom lämnat detaljerade uppskattningar gällande utbildningskostnader, budgetar, deltagare, innehåll och planering för det föreslagna utbildningsprogrammet på Craiova-anläggningen och tillräckliga motsvarande uppgifter om det utbildningsprogram som erbjudits på anläggningen i Sankt Petersburg – uppgifter som ska kontrolleras av kommissionen enligt punkt 15 a i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. Företaget lämnade också omfattande uppgifter som gjorde det möjligt att urskilja vilka kurser som måste erbjudas enligt gällande europeisk och/eller rumänsk lagstiftning, i enlighet med punkt 15 b i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. De budgeterade kostnaderna för den kompletterande, ”stödberättigande” delen av utbildningsprogrammet är trovärdiga jämfört med kostnaderna för den företagsspecifika (icke stödberättigande) delen av utbildningsprogrammet, som inleddes redan sommaren 2009. Även kriteriet i punkt 15 c i 2009 års meddelande om utbildningsstöd anses därför vara uppfyllt.

(88) I beslutet om att inleda granskningsförfarandet undrade kommissionen om inte delar av det anmälda utbildningsprogram som uppgetts berättiga till stöd i själva verket var nödvändiga för att hantera den nya teknik som införts vid anläggningen i Craiova. I så fall skulle stödet bara bidra till att täcka företagets driftskostnader, dvs. kostnader som företaget skulle ha täckt under alla omständigheter, och det skulle därmed sakna stimulanseffekt. En sådan situation skulle likna den som konstaterades i ärendena med *Ford Genk* ([41]), *GM Antwerp* ([42]) och *DHL Leipzig* ([43]), där kommissionen kom fram till att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden när det gällde de delar av utbildningsprogrammet som hade anknytning till t.ex. omstrukturering eller lansering av nya produkter eller som måste erbjudas enligt säkerhetsföreskrifterna. Kommissionen drog slutsatsen att stöd som är avsett att finansiera normala åtgärder som företag under alla omständigheter själva måste betala för inte har någon verklig stimulanseffekt utan bara innebär att stödmottagarens driftskostnader subventioneras genom att stödmottagaren befrias från kostnader som den normalt skulle ha tvingats stå för själv.

(89) Rumänien och Ford framhåller att den utbildning som är nödvändig för att hantera den nya tekniken tydligt var skild från den kompletterande allmänna utbildningen, som inte är nödvändig för själva arbetet. Inom blocket fundamentala företags- och affärsvillkor ska företaget helt och hållet finansiera de företagsspecifika kurser som erbjuds i Ford-specifika it-system, Fords affärsprocesser och Fords interna kontrollprocesser. På samma sätt kommer företaget inom blocket industriella och tekniska färdigheter helt och hållet att finansiera kurser som är nödvändiga för arbetets utförande, t.ex. lansering, underhåll samt gaffellyft, robotteknik och automation. Inte heller den kompletterande utbildning som erbjuds inom blocket grundläggande färdigheter är nödvändig för själva arbetet eller för att kunna följa de mer specialiserade delarna av utbildningsprogrammet, eftersom den nya teknik som används vid anläggningen förlitar sig på visuella instruktioner som är enkla att följa och kan anammas genom att ”lära sig genom att göra”. Kommissionen godtar dessa argument, som är förenliga med konstaterandet att större delen av den föreslagna kompletterande ”stödberättigande” utbildningen ger allmän och överförbar kompetens utan direkt koppling till arbetets utförande. I detta sammanhang noterar kommissionen också att förbindelsen mellan den kompletterande utbildning som ska erbjudas och stödmottagarens affärsverksamhet (dvs. tillverkning av fordon och motorer) är mindre nära när det gäller kurser som erbjuds inom blocken säkerhet, grundläggande färdigheter och fundamentala företags- och affärsvillkor (se även skälen 35–36) än när det gäller kurser inom blocket industriella och tekniska färdigheter (se även skäl 37). Övervägandena ovan om nödvändigheten för stödmottagaren av den utbildning som erbjuds inom detta block lindrar dock denna farhåga och gör det möjligt att dra slutsatsen att förbindelsen mellan utbildningen i industriella och tekniska färdigheter och stödmottagarens verksamhet inte är sådan att det tyder på avsaknad av stimulanseffekt i den mening som avses i punkt 15 d i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. Denna slutsats stärks av det faktum att Rumänien och Ford lämnat uppgifter som visar att en stor del av utbildningen kommer att erbjudas utanför själva fabrikslokalerna och av externa lärare som rekryteras från specialiserade externa utbildningscenter (se skälen 16 och 76). Även detta tyder på att förbindelsen mellan den erbjudna utbildningen och stödmottagarens verksamhet är mindre nära i den mening som avses i punkt 15 d i 2009 års meddelande om utbildningsstöd.

(90) Samtidigt noterar kommissionen att Rumänien och stödmottagaren inte har lämnat uppgifter som visar att stödmottagaren inte kommer att inkludera kostnader som stödmottagaren kan komma att återvinna genom att dra fördel av den kompetens som de anställda förvärvar under utbildningen i de stödberättigande kostnaderna – i enlighet med punkt 16 sista stycket (tillsammans med fotnot 5) i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. Kommissionen inser dock att sådana effekter kan vara svåra att kvantifiera och påvisa i efterhand när det gäller just det utbildningsprogram som föreslås i detta fall, där en stor del av den föreslagna kompletterande utbildningen är av allmän karaktär och i princip endast indirekt gynnar stödmottagaren, och den föreslagna utbildningens art och innehåll gör det uteslutet att den skulle kunna genomföras i samband med de anställdas aktuella uppgifter eller funktioner. Kommissionen anser dock att

([41]) Se fotnot 19 och skälen 28–38.
([42]) Se fotnot 20 och skälen 43–45.
([43]) Kommissionens beslut 2008/878/EG av den 2 juli 2008 i ärende om statligt stöd C 18/07 (ex N 874/06) som Tyskland planerar att genomföra till förmån för DHL (EUT L 312, 22.11.2008, s. 31).

det är nödvändigt att kräva att stödmottagaren förbinder sig att undanta sådana kostnader från de uppgivna stödberättigande kostnaderna för genomförandet av programmet – se i detta avseende artikel 2.6 i detta beslut.

(91) I beslutet om att inleda granskningsförfarandet undrade kommissionen också om inte företaget i själva verket enligt europeiska eller rumänska säkerhetsföreskrifter eller till följd av företagsinterna säkerhetsnormer var skyldigt att erbjuda delar av den säkerhetsutbildning som uppgetts berättiga till stöd. Rumänien och Ford lämnade handlingar som visar att den säkerhetsutbildning som föreskrifterna kräver kommer att tillhandahållas helt och hållet på företagets bekostnad, inom ramen för den företagsspecifika, icke stödberättigande delen av utbildningsprogrammet. Ford hävdar också att stödets stimulanseffekt inte bör bedömas med utgångspunkt i företagsinterna normer – i detta fall säkerhetsnormer – eftersom en sådan hållning skulle ha den snedvridande effekten att förmå företag att sänka sina interna normer (eller behålla dem på en låg nivå) för att försäkra sig om att vara berättigade till stöd. Kommissionen drar slutsatsen att även denna fråga besvarats på ett tillfredsställande sätt.

Proportionalitet

(92) Enligt punkt 16 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd ska kommissionen kontrollera att stödbeloppet begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att nå syftet med stödet. Kommissionen har därför undersökt om de uppgivna stödberättigande kostnaderna beräknats i enlighet med bestämmelserna i artikel 39.4 i gruppundantagsförordningen och begränsats till kostnaderna för utbildning som inte skulle ha genomförts utan stöd, och om de stödnivåer som anges i artikel 39.2 i gruppundantagsförordningen respekterats.

(93) De kategorier stödberättigande kostnader som Rumänien uppgett för den kompletterande, ”stödberättigande” delen av utbildningsprogrammet (se skäl 18) uppfyller villkoren i artikel 39.4 i gruppundantagsförordningen och därmed punkt 16 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. Framför allt lämnade Rumänien och stödmottagaren separata kostnadsberäkningar för utbildningsprogrammets företagsspecifika (icke stödberättigande) respektive ”stödberättigande” allmänna och särskilda delar och gjorde i det senare fallet åtskillnad mellan följande kategorier: personalkostnader för lärare; resekostnader för lärare och deltagare, (inklusive logi); avskrivning av hjälpmedel och utrustning som används uteslutande för utbildningsprojektet; vägledning och rådgivning avseende utbildningsprojektet; lönekompensation för deltagare för de utbildningstimmar/utbildningsdagar som planeras. Vidare lämnade Rumänien och Ford ingående förklaringar i fråga om de kostnadsantaganden och prognoser som ligger bakom de uppgivna stödberättigande kostnaderna i olika kategorier, för både de allmänna och de särskilda delarna av den kompletterande utbildningen. Kommissionen noterar också att ingående förklaringar lämnats i fråga om det ungefärliga antalet anställda som varje enskild kurs riktar sig till (med åtskillnad mellan nuvarande och framtida anställda och separata beräkningar för varje år under vilket programmet genomförs) och, vilket hänger nära samman med detta, det uppskattade antalet utbildningsdagar/utbildningstimmar för varje kurs, utbildningsblock och genomförandeår. Rumänien visar också att de högsta stödnivåerna på 50 % för allmän utbildning och 25 % för särskild utbildning tillämpats för detta projekt. Den högsta stödnivå som tillämpats för den stödberättigande allmänna utbildningen är därmed lägre än den tillåtna nivån enligt artikel 39.2 a i gruppundantagsförordningen. Rumänien visar dessutom att stödmottagaren i själva verket begränsat stödbeloppet till 57 miljoner euro, trots att projektet, även om de lägre högsta stödnivåerna enligt förordning (EG) nr 68/2001 tillämpades på de beräknade stödberättigande kostnaderna, skulle ha varit berättigat till 76,96 miljoner euro i stöd till allmän utbildning och 0,47 miljoner euro i stöd till särskild utbildning.

(94) I beslutet om att inleda granskningsförfarandet undrade kommissionen om inte (åtminstone delar av) det föreslagna utbildningsstödet i själva verket skulle kompensera för obestämda regionala nackdelar i form av bristande kompetens, som redan kompenserats genom det regionalstöd på 143 miljoner euro som kommissionen godkände i april 2008 för investeringar på Fords anläggning i Craiova ([44]).

(95) Denna fråga hänger samman med frågan om förenlighet med kumuleringsreglerna i artikel 7 i gruppundantagsförordningen. Enligt punkt 3 i den artikeln får utbildningsstöd inte kumuleras med något annat stöd som helt eller delvis avser samma stödberättigande kostnader, om en sådan kumulering skulle leda till att stödet överskrider den högsta tillåtna stödnivån enligt artikel 39 i gruppundantagsförordningen.

(96) Rumänien har visat att det anmälda utbildningsstödet och det tidigare beviljade regionalstödet inte avser samma stödberättigande kostnader. Det regionalstöd som godkändes i april 2008 avsåg stödberättigande kostnader för nyinvesteringar (inventarier, byggnader och mark) enligt punkt 4.2 i 2006 års riktlinjer för regionalstöd ([45]). I det aktuella fallet avser de anmälda stödberättigande kostnaderna helt olikartade kostnadskategorier: personalkostnader för lärare, resekostnader för lärare och deltagare, material och utrustning, avskrivning av hjälpmedel och

([44]) Se fotnot 4.
([45]) Riktlinjer för statligt regionalstöd för 2007–2013 (EUT C 54, 4.3.2006, s. 13).

utrustning, vägledning och rådgivning, lönekompensation för deltagare som endast avser utbildningstiden. Kommissionen konstaterar att Rumänien har styrkt distinktionen mellan stödberättigande kostnader som täcks av det beviljade regionalstödet och det utbildningsstöd som föreslås för anläggningen i Craiova.

(97) Ett annat sätt att se på samma problem är att fråga sig om utbildningsstöd i sig är berättigat med tanke på att det skulle kompensera för en obestämd regional nackdel som regionalstödet redan kompenserat för. Rumänien har besvarat denna fråga genom att framhålla att regionalstöd och utbildningsstöd har olika syften och täcker olika stödberättigande kostnader. Syftet med regionalstöd är att stimulera till investeringar i unionens missgynnade regioner, medan utbildningsstöd syftar till att åtgärda underinvestering i utbildning. Regionalstöd gynnar först och främst det stödmottagande företaget, medan utbildningsstöd, särskilt när det kopplas till allmän utbildning, främst gynnar de anställda och först i andra hand företaget. Rumänien understryker dessutom att EU:s regler om statligt stöd inte förbjuder kumulering av regionalstöd och utbildningsstöd för samma företag. Om företag som beviljas regionalstöd inte skulle kunna få utbildningsstöd skulle dessutom EU:s mest missgynnade regioner i praktiken diskrimineras genom att hindras från att tillhandahålla utbildningsstöd, såsom Rumänien helt riktigt påpekar.

(98) Mot bakgrund av övervägandena i punkt 94 drar kommissionen slutsatsen att det med utgångspunkt i de uppgifter som tillhandahållits kan anses att de proportionalitetsvillkor som följer av artikel 39.2 i gruppundantagsförordningen (där de tillämpliga stödnivåerna anges), artikel 39.4 i gruppundantagsförordningen (där de kategorier stödberättigande kostnader som får beaktas anges) och punkt 16 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd är uppfyllda. När det gäller i synnerhet deltagarnas lönekostnader har endast de kostnader som avser utbildningstiden tagits i beaktande, i enlighet med de villkor som följer av artikel 39.4 f i gruppundantagsförordningen.

(99) Kommissionen måste emellertid konstatera att de proportionalitetsrelaterade uppgifter som i detta fall lämnats för att visa att stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt nästan uteslutande utgörs av beräkningar av framtida kostnader och prognoser avseende framtida åtgärder. Detta gäller exempelvis det sammanlagda antal anställda som ska omfattas av det föreslagna utbildningsprojektet, där den totala personalstyrkan uppskattas till 9 000 personer 2012. Ett liknande resonemang har tillämpats vid beräkningen av stödberättigande kostnader för olika kategorier utgifter enligt artikel 39.4 i gruppundantagsförordningen. När det gäller ett så omfattande utbildningsprojekt som detta, som är avsett att rikta sig till 9 000 anställda och innefattar mer än 269 olika kurser som ska genomföras under en femårsperiod, tillstår kommissionen att det är motiverat att godta att de stödberättigande kostnader som anses nödvändiga bara kan vara uppskattningar som grundas på liknande tidigare kostnader (i samband med utbildningsprojekt som erbjudits på företagets övriga lokaliseringar) med hänsyn till realistiska kostnadsberäkningar och prognoser för Rumänien (se skäl 20). Det kan dock inte på förhand uteslutas att de faktiska kostnaderna i slutändan kan bli lägre än de prognostiserade. Det är därför nödvändigt att införa ytterligare säkerhetsåtgärder för att se till att proportionalitetsprincipen efterlevs under projektets genomförande. Detta problem hanteras genom de villkor som anges i artikel 2 i detta beslut.

Snedvridning av konkurrensen

(100) Enligt punkt 17 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd ska kommissionen göra en ingående bedömning av stödets potentiellt snedvridande effekt i fall där det föreslagna stödet kan leda till att stödmottagaren påtagligt ändrar sitt beteende på ett sätt som sannolikt snedvrider konkurrensen. Risken för snedvridning till följd av stöd kan variera beroende på egenskaperna hos stödet och den berörda marknaden eller de berörda marknaderna.

(101) Kommissionen noterar att det föreslagna stödet nästan uteslutande avser allmän utbildning, som på grund av sin art antas gynna de anställda själva i första hand och först i andra hand stödmottagaren (även om denne kommer att få fördelar som följer av att ha en mer kvalificerad personalstyrka till sitt förfogande). Det skulle därmed kunna hävdas att stödet inte har någon betydande effekt med avseende på kvalitet, producerad kvantitet eller prissättning, dvs. effekter av det slag som gynnar stödmottagaren på konkurrenternas bekostnad. Efterlevnad av proportionalitetsprincipen bör också begränsa stödets snedvridande effekt.

(102) Enligt punkt 18 i 2009 års meddelande om utbildningsstöd kan dock stödets selektivitet, stödets storlek och varaktigheten av det program som får stöd påverka sannolikheten för och omfattningen av snedvridning. Det föreslagna stödet är selektivt (det avser individuellt stöd för särskilda ändamål till ett stort företag), stödbeloppet är ovanligt högt (57 miljoner euro) och det utbildningsprogram som får stöd omfattar en femårsperiod (vilket för övrigt sammanfaller med den period under vilken två nya produktionsprojekt ska lanseras).

(103) Kommissionen hyser särskilda farhågor för effekten av det ovanligt höga totala stödbelopp som föreslås, nämligen 57 miljoner euro. Ett så stort stöd skulle, särskilt om hela beloppet betalades ut på en gång till stödmottagaren, ha ungefär samma snedvridande effekt som ett direkt kontantbidrag. Det skulle innebära att stödmottagaren, åtminstone i de inledande skedena av programmets genomförande, skulle kunna använda beloppet även för andra operativa syften än för att täcka kostnaderna för ett pågående utbildningsprogram.

(104) Ett annat problem är den eventuella ekonomiska fördel som stödmottagaren skulle kunna få till följd av att utbildningsstödet delvis skulle täcka lönekompensationen för de anställda för den tid under vilken de deltar i den kompletterande, ”stödberättigande” delen av utbildningen. Enligt de uppgifter som lämnats av Rumänien och Ford skulle det föreslagna utbildningsprojektet i genomsnitt innebära sammanlagt 111 utbildningsdagar per anställd (dvs. i genomsnitt 22,2 utbildningsdagar per år), innefattande både den företagsspecifika (icke stödberättigande) delen av utbildningsprogrammet och den kompletterande, ”stödberättigande” delen av programmet.

(105) För att bedöma risken för snedvridning till följd av det föreslagna stödet måste kommissionen också ta hänsyn till sektorns egenskaper och strukturen hos den eller de marknader som är relevanta för det utbildningsprojekt som ska stödjas. För bedömningen av dessa aspekter utnyttjar kommissionen den analys av relevant produktmarknad, relevant geografisk marknad och marknadsandel som kommissionen gjorde i samband med bedömningen av regionalstödet till Ford Craiova ([46]). Slutsatserna av analysen har jämförts med aktuella uppgifter om bilförsäljning från konsultfirman Global Insight ([47]) och tolkats mot bakgrund av aktuella uppgifter om industrins kapacitetsutnyttjande.

(106) Mottagaren av utbildningsstödet är ett stort företag i sektorn för motorfordonstillverkning. Ford kommer att tillverka två nya fordonstyper vid anläggningen i Craiova: B-MAV, ett litet multifunktionellt fordon byggt på en bottenplatta som enligt Fords klassificering tillhör personbilar i B-segmentet, och ISV, ett litet nyttofordon som kan användas för både persontransport och kommersiell transport, byggt på en bottenplatta som enligt Fords klassificering tillhör personbilar i C-segmentet. Från och med 2011 kommer man vid anläggningen i Craiova också att tillverka en ny linje med koldioxidsnåla motorer, som nästan uteslutande ska monteras i Ford-fordon.

(107) I beslutet om regionalstöd från april 2008 drog kommissionen slutsatsen att den relevanta produktmarknaden och geografiska marknaden är desamma som dem som definierats för slutprodukterna (fordonen), i den mån motorerna är mellanprodukter som ska införlivas i Ford-fordon. När det gäller den relevanta produktmarknaden och geografiska marknaden för fordonen B-MAV och IVS tillämpade kommissionen olika alternativa produktmarknadsdefinitioner, eftersom det finns olika system för klassificering av de relevanta bilsegmenten. De fordon som tillverkas vid anläggningen i Craiova kommer huvudsakligen att säljas på EU- och EES-marknaderna, men företaget har också för avsikt att framöver exportera till andra globala marknader. Kommissionen gjorde en uppskattning av de relevanta marknadsandelarna under perioden 2007–2012 på EES-nivå och global nivå och kom fram till att den högsta möjliga relevanta marknadsandel som Ford nådde var 16,8 % på EES-nivå 2007, med en något avtagande tendens över tiden fram till 2013. Företag som tillverkar fordon med ungefär samma egenskaper som fordonen B-MAV och IVS är Renault och Opel respektive Renault, Citroën, Fiat och Volkswagen.

(108) Den europeiska bilsektorn som helhet kännetecknas av överkapacitet i tillverkningen – under exempelvis 2007, som betraktades som ett bra år för bilförsäljningen i Europa, släppte tillverkarna ut 4 miljoner fler bilar på marknaden än vad som kunde säljas ([48]). Enligt ACEA (European Car Producers Association) minskade registreringen av nya lätta kommersiella fordon på upp till 3,5 ton med 31,4 % i Europa mellan juli 2008 och juli 2009 ([49]).

(109) Kommissionen anser att egenskaperna hos sektorn (huvudsakligen överkapacitet) och de relevanta marknaderna (stark konkurrens mellan ett fåtal stora tillverkare) tyder på att det finns en tydlig risk för att stödet snedvrider konkurrensen. Dessa överväganden måste dock vägas mot behovet av att främja de framtida investeringar som krävs för att säkra den långsiktiga livskraften för den europeiska motorfordonssektorn som helhet. I kommissionens meddelande ”Insatser mot krisen i den europeiska bilindustrin” ([50]) identifieras en lång rad olika åtgärder för att hjälpa industrin genom den pågående krisen, däribland utbildningsstöd. Dessutom måste man komma ihåg att stödet visserligen är stort i absoluta termer men endast utgör en tredjedel av det sammanlagda finansiella åtagandet för utbildning av de anställda vid anläggningen i Craiova. Dessa överväganden utgör därför inte i sig själva tillräcklig grund för att avvisa stödet. De visar dock att det är nödvändigt att införa vissa villkor för utbetalningen av stödet, för att se till att det inte ger Ford alltför stor likviditet på kort sikt. Detta problem hanteras genom de villkor för genomförandet av programmet som anges i artikel 2 i beslutets avslutande avsnitt.

Avvägning mellan stödets positiva och negativa effekter

(110) Kommissionen drog slutsatsen att det föreslagna stödets positiva effekter, nämligen i) att förmå stödmottagaren att erbjuda kompletterande allmän utbildning av ett slag som sannolikt skapar positiva spridningseffekter för ekonomin och samhället, särskilt i en region som får stöd enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget, ii) stödets lämplighet som politiskt instrument och iii) stödets stimulanseffekt visats på ett tillfredsställande sätt. Kommissionen

([46]) Se fotnot 4 och skälen 70–129.

([47]) Uppgifter från Global Insight från oktober 2009 som kommissionen fått tillgång till. Se http://www.ihsglobalinsight.com

([48]) Se *The Economist* av den 17 september 2009, ”Small Isn't Beautiful”, där man hänvisar till PWC:s uppskattningar av överkapaciteten i den europeiska bilindustrin under perioden 2005–2010.

([49]) Se ACEA:s pressmeddelande från den 24 september 2009, *New Commercial Vehicles Registrations July & August 2009, EU and Efta Countries,* på http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/commercial_vehicles_registrations_down_374_eight_months_into_2009

([50]) Meddelande från kommissionen av den 25 februari 2009, texten finns på http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0104:FIN:SV:PDF

har fortfarande vissa farhågor när det gäller det föreslagna stödets proportionalitet med utgångspunkt i uppskattningar av framtida kostnader och prognoser över framtida åtgärder, men drar ändå slutsatsen att den förhandsbevisning i fråga om proportionalitet som lagts fram i ärendet kan godtas. När det gäller de negativa effekterna med anknytning till stödets potential att snedvrida konkurrensen ger kommissionen uttryck för farhågor framför allt gällande effekten av individuellt stöd av denna storlek, bl.a. med tanke på sektorns och de relevanta marknadernas egenskaper. Kommissionen anser dock att dessa farhågor i fråga om proportionalitet och snedvridande effekter kan hanteras genom införande av vissa villkor avseende genomförandet av det program som ska få stöd, så att det säkras att stödet enbart betalas ut i retroaktiva regelbundna delbetalningar sedan Ford lämnat uppgifter som visar de faktiska kostnaderna. Kommissionen drar därför slutsatsen att det föreslagna stödets positiva effekter överstiger de potentiellt negativa effekter det ger upphov till. Tack vare denna övervikt för de positiva effekterna kan stödet betraktas som förenligt med EUF-fördraget enligt artikel 107.3 c.

Kumulering av stöd

(111) Denna fråga behandlas i skälen 96–97. Kommissionen drog slutsatsen att det föreslagna stödet uppfyller de krav i fråga om kumulering av stöd som följer av artikel 7 i gruppundantagsförordningen.

Deggendorfprincipen

(112) Mot bakgrund av de handlingar som Rumänien lämnat för att visa att det otillåtna privatiseringsstödet på 27 miljoner euro och upplupna räntor återbetalats av Ford den 27 juni 2008 drar kommissionen slutsatsen att det föreslagna stödet är förenligt med den så kallade Deggendorfprincipen.

7. **SLUTSATS**

(113) Kommissionen konstaterar att den utbildningsstödåtgärd som Rumänien anmält till förmån för Ford Romania SA i Craiova, bestående av stöd på sammanlagt 57 miljoner euro för ett femårigt utbildningsprogram som omfattar upp till totalt 9 000 anställda på anläggningen i Craiova, är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget.

(114) Med hänsyn till de farhågor i fråga om stödets proportionalitet och potentiellt snedvridande effekt som framförs i skälen 99, 109 och 110 i detta beslut anser kommissionen att det är nödvändigt och motiverat att anta ett positivt beslut med villkor enligt artikel 7.4 i procedurförordningen ([51]). Avsikten med dessa villkor är att säkra proportionalitet under projektets genomförande (genom att se till att stödbeloppet begränsas till vad som är nödvändigt för att täcka de faktiska stödberättigande kostnaderna), att begränsa risken för snedvridning till följd av att hela stödbeloppet betalas ut på en gång och att öka överförbarheten för den kompetens som de anställda förvärvar under utbildningen.

(115) Dessutom bör, som Rumänien själv föreslagit i sina synpunkter av den 9 juli 2009 ([52]), reglerna och villkoren för utbetalningen av stödet anges i en särskild rumänsk rättsakt.

(116) Kommissionen har fattat sitt beslut med hänsyn till dessa överväganden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det stöd som Rumänien planerar att genomföra till förmån för Ford Romania SA i Craiova, till ett belopp av 57 miljoner euro, är förenligt med den gemensamma marknaden på de villkor som föreskrivs i artikel 2.

Artikel 2

1. Stödet ska betalas ut i regelbundna utbetalningar i efterskott, med intervaller vars längd ska fastställas genom en överenskommelse mellan den rumänska beviljande myndigheten och stödmottagaren, men som inte under några omständigheter får överstiga ett år. Summan av de regelbundna utbetalningarna ska motsvara de faktiska kostnaderna enligt stödmottagarens redovisning till den rumänska beviljande myndigheten.

2. De rumänska myndigheterna ska underrätta den rumänska konkurrensnämnden, som ansvarar för övervakningen av genomförandet av denna stödåtgärd, och kommissionens behöriga avdelningar om villkoren i överenskommelsen om intervallerna för efterskottsutbetalningarna.

3. Vid utgången av varje år av utbildningsprogrammets genomförande ska stödmottagaren lämna detaljerade rapporter, som gjorts till föremål för oberoende revision, om tillämpningen av programmet och de faktiska kostnaderna för rapportperioden till den rumänska tillsynsmyndigheten och kommissionen. Genomföranderapporterna ska innehålla detaljerade uppgifter om de faktiska kostnaderna och den utbildning som erbjudits. I rapporterna ska de stödberättigande utgifterna delas in i de kategorier som anges i artikel 39.4 i gruppundantagsförordningen för varje utbildningsblock. De årliga genomföranderapporterna ska också innehålla en förteckning över de kurser som erbjudits inom varje block under rapportperioden, uppgifter om antalet anställda som deltagit i kurserna inom varje personalkategori, det totala antalet utbildningsdagar/utbildningstimmar som erbjudits inom varje kurs och utbildningsblock och

([51]) Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EGT L 83, 27.3.1999, s. 1).

([52]) Se skäl 21.

det sammanlagda antalet anställda vid företaget vid utgången av varje genomförandeår (personalstyrka). Den oberoende revisorn ska utses genom gemensam överenskommelse mellan stödmottagaren och den rumänska tillsynsmyndigheten.

4. För utbetalning av delbetalningarna för varje genomförandeår ska krävas att den rumänska tillsynsmyndigheten och kommissionen godkänner de årliga genomföranderapporterna, inom sex veckor från den dag då den fullständiga rapporten anses ha lämnats. Avsaknad av en reaktion inom den fastställda tidsfristen ska tolkas som ett tyst godkännande av genomföranderapporterna.

5. Stödmottagaren ska för var och en av de anställda som deltar i utbildningsprogrammet utfärda intyg om deltagande, antingen i slutet av programmet eller årligen (beroende på vad som är lämpligast), med uppgift om vilka kurser den anställda deltagit i och antalet utbildningsdagar/utbildningstimmar. Sådana intyg om deltagande ska under alla omständigheter utfärdas på begäran av den anställde om och när denne har lämnat in en formell avskedsansökan. Intygen om deltagande ska underlätta överförbarheten för den kompetens som förvärvas genom utbildningen.

6. De rumänska myndigheterna ska införliva de villkor som anges i punkterna 1–5 i en rättsakt som reglerar genomförandet av utbildningsprogrammet. Vid sidan av de ovannämnda villkoren ska rättsakten även innehålla särskilda villkor som garanterar återbetalning av stödbelopp som betalats ut genom tidigare regelbundna delbetalningar och konstateras överstiga de faktiska kostnaderna och/eller överstiga de stödnivåer som legat till grund för godkännandet av stödet beroende på om den utbildning som ska tillhandahållas betecknas som ”allmän” eller ”särskild”. Rättsakten ska dessutom innehålla en skyldighet för stödmottagaren att från de uppgivna stödberättigande kostnaderna undanta kostnader som kan komma att återvinnas genom att stödmottagaren drar fördel av den kompetens som de anställda förvärvar under utbildningen, i enlighet med punkt 16 sista stycket i 2009 års meddelande om utbildningsstöd. Rättsakten ska snarast möjligt överlämnas till kommissionen. Stödet får inte genomföras innan denna rättsakt antagits.

7. Kommissionen uppmanar företrädare för de anställda vid Fords anläggning i Craiova att i slutet av varje år av utbildningsprogrammets genomförande lägga fram skriftliga synpunkter på innehållet i de kurser som tillhandahållits och deltagandet i kurserna (antalet anställda som deltar i utbildning och den tid som läggs ned på utbildning).

Artikel 3

Rumänien ska inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Rumänien.

Utfärdat i Bryssel den 2 december 2009.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen